

တၢ်မၤလိသကိးအဲကလံးကျိာ်ဒီးနဖိဆံးဒီးဖိသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်တဖၣ်— တၢ်စူးကါလံာ်ပရၢအဘျူး တအိၣ်လၢကမၤလိသ့အဲကလံးအဂီၢ်

တၢ်ကွဲးအီၤလၢ Nicole DeSalle, ပုၤကွဲးလံာ်မူဒါခိၣ်, အဲၣ်အိၣ်ဝၣ်တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါဖးလံာ်စဲတၢ်(Iowa Reading Research Center)

ပုၤကွဲးလံာ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ဖျၢၣ် — တၢ်မၤလိသကိးတၢ်န့ၣ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်နဖိတဖၣ်အဲကလံးကျိာ်ဒီးလၢနကစၢ်အဂီၢ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပရၢတဘျုးအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်လံာ်ပိာ်ထွဲလိာ်သးလၢအဆၢတတံာ်တဆၢလၢအဘျုးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးကမၤစၢၤ ပုၤကွဲးထဲဖိသ့ၣ်လၢ အမၤလိအဲကလံးကျိာ်အဂီၢ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ကဃုထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်မၤလိအဲကလံးကျိာ်သကိးဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ကိးနံၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခွဲးအံၤပအိၣ်မူဘၣ်လၢဒံၣ်ကွဲးတၢ်အစၢၤ တကးဒီးဘၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဆုၢ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးအဲးဖလံၣ်ခွဲးဝၢၣ် (apps) မၤစၢၤ တၢ်ကလုာ်ကလုာ် လၢ လီၤထဲစိပူၤန့ၣ်လီၤ. နလံာ်ပရၢတလၢန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပွဲၤဒီး လံာ်ပရၢအဘျူးတအိၣ်တဖၣ်ဒ် အမ့ၢ်ခူၣ်ပီၣ် (coupons) ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးနကထၢန့ၣ်လံာ်ပရၢတဖၣ်န့ၣ်ဆူတၢ်ကမ့ၢ်ဒါပူၤတဘျီဃီ ဘၣ်ဆၣ်သန့ကနကစူးကါလံာ်ပရၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢ နတလိၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်ကျဲအဂၢၤအဂီၢ်သ့ (တၢ်ကွၢ်သယံၤအီၤဒ်အမ့ၢ်တဖုဃီဒီးတၢ်သိၣ်လိအပိးလီ) ဒ်သိးကမၤစၢၤန့ၣ် လၢနကမၤဂ့ၤထီၣ် နတၢ်သ့ဖးအဲကလံးကျိာ်အဂီၢ်ဒီးလၢနဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကိးအဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ညါကျိာ်န့ၣ် ကမၤစၢၤပုၤလၢတၢ်ဃုၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ် အဂီၢ်ဒီးလၢတၢ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်သးဒီးပုၤဂၤသ့န့ၣ်လီၤ. (Vygotsky, 1978) ဒ်န့ၣ်အသိး, တၢ်မၤလိသ့သးခီဖျိ တၢ် သိၣ်လိအပိးအလီတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်ခူၣ်ပီၣ်ဒီးလံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတဖၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်နၢဒီးနဖိတဖၣ်

လၢတၢ်မၤလိသ့သး ဒီဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးလၢခိၣ်ဃၢၤဝဲတရံးကိးနံၤဒဲးတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအပီးလီၤတကလုာ်အံၤကမၤစၢၤန့ၣ် ဒီးနဖိလၢကဒီးန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢ ကီၢ်အမဲရကၤပူၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအိၣ်လၢ ကျးတဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ညါန့ၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (Xu, 1999)

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သကိးတၢ်သ့ၣ်ညါအဂံၢ်ထံး

လၢပုၤမၤလိအဲကလံးကျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝီၢ်ဩတဖၣ်အံၤနကြးသ့ၣ်ညါအီၤတချုးလၢနကမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်လံာ်ပရၢတဘျီအံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

- နဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံာ်ပရၢတဖၣ်လၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ်လံာ်ပရၢဒီးလံာ်အဂူၤအဂၤလၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်ဒ်သိးလံာ်တူၢ်လိာ်စ့ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပရၢလၢနတလိၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢလံာ်ပရၢအဘျုးတအိၣ် (*junk mail*) န့ၣ်လီၤ. ခူၣ်ပီၣ်ဒီး လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤ လီၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လံာ်ပရၢအဘျုးတအိၣ်တကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ခူၣ်ပီၣ်ဒီးလံာ် ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတဖၣ်န့ၣ်အဘျုးမ့ၢ်အိၣ်သန့ကု ပုၤညါန့ၣ်ဟ်အီၤလၢလံာ်ပရၢအဘျုးတအိၣ်ဘၣ်အကျိၤ ဒီဖျါ လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးတမ့ၢ်တၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤ စပဲမံ တၢ်ညါန့ၣ် စူးကါကိးလံာ်ပရၢလၢပုၤတလိၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်အံၤလၢဘၣ်တၢ်ဆုၤဆူအဝဲသ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကဒီးန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲ စပဲမံ အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လဲၤဖးတၢ်ကွဲးဖျါလၢဘၣ်ထွဲ စပဲ(မ) ([article about spam](#)) လၢ ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိၣ် အဂီၢ်အပုၤယဲၤသန့ (*Breaking News English*) တက့ၢ်.
- ခူၣ်ပီၣ် (*coupon*) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်စးခိကုဆံးဆံးဖိတခါလၢတၢ်မၤစၢၤလီၤတၢ်အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခူၣ်ပီၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ လံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် အိၣ်လၢအ့ၤထၢနဲးဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ခူၣ်ပီၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကဆုၤဟ့ၣ်နၤဒီဖျါ လၢလံာ်ပရၢသ့စ့ကိးလီၤ. န့ၣ်ပီၣ် မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် နကစူးကါအီၤလၢကမၤစၢၤလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢနပူၤအီၤတဖၣ် အဂီၢ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ ဆးပုၤကမ့ၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် စးခိကုဟ်လၢတၢ်ထွဲတၢ်အဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးစူးကါ ခူၣ်ပီၣ်န့ၣ် နကဘၣ်လဲၤစီၣ်ခူၣ်ပီၣ်တဘျီန့ၣ် (မ့ၢ်တမ့ၢ် စဲကျိးခူၣ်ပီၣ်လၢ နဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤလၢအ့ၤထၢနဲးဖိခိၣ်တဘျီန့ၣ်) လဲၤစီၣ်ဆူကျိး ဒီးဟ့ၣ်လီၤဆူပုၤထၢစ့အအိၣ် ဖဲနဟ့ၣ် တၢ်အပူၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်ဘိးဘၢ်ရၤလီၤတဖၣ် (advertisement) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဘိးဘၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဖိတၢ်လံၤ ဒီးတၢ်ဆါတၢ်ပူၤ တဖၣ် မ့တမ့ၢ် မူးတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ တၢ်ဘိးဘၢ်ရၤလီၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢကဒုးသ့ၣ်ညါနၤဘၣ်ထွဲတၢ် မၤစ့ၤလီၤတၢ်အပူၤတဖၣ် အဂ့ၢ်အကျိၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘိးဘၢ်သ့ၣ်ညါတနီၤန့ၣ်ကပၣ်ဃုာ်ဒီးခူၣ်ပီၣ်န့ၣ်လီၤ.

နကတၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤဒီးနဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဲကလံးကျိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢနကစၢ်အကျိၣ်စ့ၢ်ကိးသ့ န့ၣ်လီၤ—

- Do we have junk mail in our native country? How is it similar to or different from junk mail in the United States? (လၢပကီၢ်န့ၣ်လံာ်ပရၢအဘျူးတအိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒါ အဒ်သိးလိာ် မ့တမ့ၢ် အလီၤဆီလိာ်သးဒီးလံာ်ပရၢ အဘျူးတအိၣ် လၢ အမဲရကၤပူၤတဖၣ်ဒ်လဲၣ်.)
- Do we use coupons? What do we usually buy with coupons? (ပစူးကျိၣ်ပီၣ်တဖၣ်ဒါ. ပညီန့ၣ်စူးကျိၣ်ပီၣ် ပွၤတၢ်မနုၤ တဖၣ်လဲၣ်.)
- Did we recently receive an advertisement in the mail? What kind of information did it have on it? (ပဒီးန့ၣ်ဘၢ်တၢ်ဘိးဘၢ်ရၤလီၤတဖၣ်လၢပလံာ်ပရၢအကျိၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမနုၤတဖၣ်လၢအဘၢ် တၢ်ဘိးဘၢ်ရၤလီၤ အီၤလဲၣ်.)

နကသံကွၢ်နဖိလၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤဖဲနထံာ်ဘၢ်လံာ်ပရၢအဘျူးတအိၣ်အသီတဖၣ်အခါသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သကိးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်— တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်စူးကျိၣ်လံာ်ပရၢ အဘျူးတအိၣ်ဒ်သိးကမၤလိသ့အဲကလံးကျိၣ်အဂီၢ်

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢလံာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကျဲတနီၤလၢနကစူးကျိၣ်လံာ်ပရၢအဘျူးတအိၣ်ဒ်အမ့ၢ်ခူၣ်ပီၣ်ဒီးတၢ်ဘိးဘၢ်သ့ၣ်ညါ တဖၣ်လၢ တၢ်ကမၤလိသ့အဲကလံးကျိၣ်သကိးဒီးနဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒုးအိၣ်ထီၣ်လံာ်ဒီယုၤတၢ်ဂီၤ

နကထၢ်ဖျိာ်ဃာ်ခူၣ်ပီၣ်ဒီးတၢ်ဘိးဘၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ် ဝံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်လံာ်ဒီယုၤတၢ်ဂီၤ ဒီးရဲၣ်လီၤအီၤလၢလံာ်မိာ်ပျၢ် အဖျါအိၣ်ရဲၣ်လီၤသး အသိးသ့န့ၣ်လီၤ. ဖဲနရဲၣ်လီၤအီၤအခါန့ၣ် ဟ့ၣ်နဖိပာ်ထံနီၤဖးကိးထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအအိၣ်လၢခူၣ်ပီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘိးဘၢ်သ့ၣ်ညါ အလီၤတဖၣ်အမံၤလၢအဲကလံာ်ကျိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံၤန့ၣ်ဟ့ၣ်နဖိနဲၣ်ဟ့ၣ် နၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂီၢ်ဒ်သိးနကကိးအမံၤသ့ဒီးန ကမၤလိသ့ အါထီၣ်အဲကလံးကျိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တုၤလၢနဒုးအိၣ် ထီၣ်လံာ်ဒီယုၤတၢ်ဂီၤဝံၤန့ၣ် နကစူးကျိၣ်အီၤလၢတၢ်မၤလိသ့အါထီၣ် အဲကလံး အကြၢ်မၢ်ဒီးတၢ်ဖးသီၣ်တၢ်ကတိၤ တဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိၤသ့ၤကြၢ်မၤ— တၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်အိၤသ့ၤဒီးတၢ်ဂံၢ်အိၤတသ့ၤတဖၣ်

ကွၢ်သကိးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢခူၣ်ပီၣ်အလိၤတဖၣ်ဒီးနဖိဒီးဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပှၤဂံၢ်အိၤသ့ၤမ့ၢ်တသ့ၤတဖၣ်တက့ၢ်. အဒိ ဆိဒ်ဒ်မ့ၢ်တၢ်လၢပှၤဂံၢ်အိၤသ့ၤ ဒိဖျါလၢနဂံၢ်အိၤတဖျါၣ်ဝံၤ တဖျါၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တကးဒ်ဘၣ်တၢ်ညီၣ်န့ၣ်ဆါအိၤလၢ တၢ်ဒါအပူၤလၢအပုၣ်ဃုာ်ဒီးဆိဒ်ဒ်အနီၣ်ဂံၢ်လီၤလီၤဆိဆိ ဒ်အမ့ၢ် တဒါဆိဒ်ဒ် ၁၂ ဖျါၣ်(၁ ဒါစ့ၣ်) မ့ၢ်မ့ၢ် စံၣ်ရံၣ်ယၢၣ် (တၢ်ချံအိၣ်) တဒါန့ၣ် တၢ်ဂံၢ်အိၤတသ့ၤဘၣ် ဒိဖျါလၢ တၢ်မ့ၢ်ဂံၢ်အိၤန့ၣ်ကကီၣ်ဒိၣ်မး အအိၣ်ဝဲဒ်လၢအကမူၣ်အက့ၢ် အဒိအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဂံၢ်ဆါအိၤန့ၣ်တညီၣ်ဘၣ် အယိ တၢ်ဆါအိၤလၢအတယၢ်အဖိခိၣ် ဒ်အမ့ၢ်တဒါ ၁ အိၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

ဝံၤန့ၣ်စူးကါခူၣ်ပီၣ်လၢကရံၣ်လီၤတၢ်ဖိ တၢ်လံၤအကလုာ်တက့ၢ်. နၢဒီးနဖိကဝီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ဂံၢ်အိၤသ့ၤတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် ဖိသ့ၣ်, တက့ၢ်သ့ၣ်, စးခိက ပုၣ် ဒီးဂုၤဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢ တၢ်ဂံၢ်အိၤတသ့ၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်ထံ, ကိၣ်, ဆးပုၣ်ကမူၣ် ဒီးဂုၤဂၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဂီၤလွံၢ်န့ၣ်ကဝီၤအိၤတက့ၢ်.

တၢ်မၤလိၤသ့ၤအဂုၤဂၤတဖၣ်— နၢဒီးနဖိနီၤဖးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢအကရူၢ်ဒ်အမ့ၢ် “produce,” “household cleaners,” ဒီး “dairy” တက့ၢ် အဒိ တၢ်န့ၣ်ထံဒီးတၢ်န့ၣ်ထံလီၤသကၢမ့ၢ် တၢ်အိၣ်လၢဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤလၢ တၢ်န့ၣ်ထံန့ၣ်လီၤ ကွဲးလီၤ “dairy” ဒီးတိၤလၢ အဖိလၢ, ဝံၤန့ၣ်ကွဲးလီၤ ဝီၢ်ဩ “milk” ဒီး “cheese” လၢ “dairy” အဖိလၢတက့ၢ် သံကွၢ်နဖိတၢ်သံကွၢ်အံၤ —

What are some other dairy products? (တၢ်အိၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်အိၤလၢတၢ်န့ၣ်ထံအဂုၤဂၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်.)

တၢ်မၤလိၤတၢ်ဖးသိၣ်တၢ်ကတိၤ— လံာ်မိၢ်ပုၢ်ကတၢ်ဒီး(s) အသိၣ်တဖၣ်

နၢဒီးနဖိကွၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢခူၣ်ပီၣ်အလိၤလၢအကဒီးသးကတၢ်လၢ (s)တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် “eggs,” “cupcakes,” “paper towels,” ဒီး “bananas” တဖၣ်တက့ၢ် (s)တၢ်စူးကါအိၤလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အိၣ်အါန့ၣ်လီၤ. တဲဘၣ် အိၤလၢဝီၢ်ဩလၢ ကတၢ်လၢလံာ်မိၢ်ပုၢ် တဖၣ်အံၤ “m,” “n,” “ng,” “l,” “b,” “d,” “g,” “v,” “r” မ့ၢ်မ့ၢ် “th,” န့ၣ် (s)လၢတၢ်ထၢန့ၣ်လီၤဆူဝီၢ်ဩတဖၣ်အလီၢ်ခံန့ၣ် အကလုာ်ကသိၣ်ဒ်သိး (/z/) န့ၣ်လီၤ. ကိးထီၣ် “eggs,” ဒီးမၤသိၣ် (/z/) အကလုာ်လၢလီၢ်ခံကတၢ်တက့ၢ်.

ဝံၤန့ၣ်တဲဘၣ်အိၤလၢဝီၢ်ဩလၢကတၢ်ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၢ် “p,” “t,” “k,” “f,” ဒီး “th” လၢအသိၣ်တကနီးတဖၣ်န့ၣ် (s) အကလုာ်ကသိၣ်ဒ် (/s/)အကလုာ်အသိးန့ၣ်လီၤ ကိးထီၣ် “cupcakes,” ဒီးမၤသိၣ် (/s/) အကလုာ်လၢ အကတၢ်တက့ၢ်.

စံၣ်ညီၣ်တဲာ်သကိးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢခူၣ်ပီၣ်အလိၤတဖၣ်န့ၣ်ကကလုာ်လၢအကတၢ်ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၢ် (s) န့ၣ်ကဘၣ် ဖးသိၣ်အကလုာ်လၢ (/z/) မ့ၢ်မ့ၢ် (/s/) အကလုာ်တခါလဲၣ်.

တၢ်မၤလိသ့တၢ်ကတိၤတၢ်— သံကွၢ်ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် (အပူၤထဲလဲၣ်)

နၢဒီးနဖိမၤတၢ်ဂဲၤဒါလၢကမ့ၢ်ပုၤဆါတၢ်ဒီးပုၤပူၤတၢ်န့ၣ်တက့ၢ် စူးကါလံာ်ကျိၤလၢလံာ်အံၤဒဲးသိးကမၤလိသ့ တၢ်သံ ကွၢ်စံးဆၢတဖၣ် ဘၣ်ထွဲ ချဲၣ်ပီၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံၤခီလဲလိာ်သးမူဒါလၢပုၤဆါတၢ်ဒီးပုၤပူၤတၢ်တဂၤတဘျီတက့ၢ်.

လံာ်ကျိၤလၢကမၤလိသ့တၢ်ကတိၤသံကွၢ်စံးဆၢတၢ်အဂီၢ်

<p>တၢ်သံကွၢ်—</p>	<p>How much can I save on _____ with this coupon? (ယမ့ၢ်စူးကါချဲၣ်ပီၣ်အံၤန့ၣ် _____အပူၤကဘၣ်လီၤထဲလဲၣ်)</p>	<p>အဒိ—</p>	<p>How much can I save on bananas with this coupon? (ယမ့ၢ်စူးကါချဲၣ်ပီၣ်အံၤန့ၣ် တက့ၢ်သ့ၣ် အပူၤကဘၣ်လီၤ ထဲလဲၣ်.)</p> <p>How much can I save on cereal with this coupon? (ယမ့ၢ်စူးကါချဲၣ်ပီၣ်အံၤန့ၣ် စံာ်ရဲၣ်ယာ် အပူၤကဘၣ်လီၤ ထဲလဲၣ်.)</p>
<p>တၢ်စံးဆၢ—</p>	<p>You can save _____. (အပူၤကဘၣ်လီၤ _____န့ၣ်လီၤ)</p>	<p>အဒိ—</p>	<p>You can save 39 cents. (အပူၤကဘၣ်လီၤ ၃၉ စံာ်န့ၣ်လီၤ.)</p> <p>You can save 12 dollars. (အပူၤကဘၣ်လီၤ ၁၂ ဒီလာ် န့ၣ်လီၤ.)</p>

နၢဒီးနဖိကမၤလိသ့တၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်အီၤသ့ဒီးတၢ်ဂံၢ်အီၤတသ့ဘၣ်(ကွၢ်တၢ်မၤလိသ့ကြၢ်မၤ—တၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်အီၤသ့ ဒီးတၢ်ဂံၢ်အီၤ တသ့တဖၣ်) ခီဖျိလံာ်ကျိၤအံၤသ့န့ၣ်လီၤ. ဖဲနမၤလိသ့တၢ်ကတိၤန့ၣ်, မၤနီၣ်ဃာ်လၢတၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်အီၤ သ့န့ၣ်ကကတၢ်ဒီး (s) မ့ၢ် တၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်အီၤ တသ့န့ၣ်တဘၣ်ကတၢ်ဒီး (s)ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ "bananas" န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်အီၤသ့ မ့ၢ် "cereal" န့ၣ်တၢ်ဂံၢ်အီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နၢဒီးနဖိကမၤလိသ့တၢ်ဖးသီၣ် (s) အ ကလုာ်(ကွၢ်လၢတၢ်မၤလိတၢ်ဖးသီၣ်တၢ်ကတိၤ— လံာ်မိၢ်ပုၤ ကတၢ်ဒီး(s) အသီၣ်တဖၣ်) ဖဲမၤလိသ့လံာ်ကျိၤအံၤ အခါန့ၣ်စ့ၢ်ကီၤလီၤ. မၤနီၣ်ဃာ်လၢဝီၤဩကတၢ်ဒီး (-s)တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဖးသီၣ် အကလုာ်လၢ (/s/) မ့ၢ်တမ့ၢ် (/z/) အကလုာ်န့ၣ်လီၤအဒိ ဝီၤဩ "cents"အကတၢ်သီၣ်ဒ် (/s/)အကလုာ် မ့ၢ် "dollars" တခီအကတၢ် သီၣ်ဒ် (/z/)အကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

မၤလိသ့တၢ်ကတိၤအဲကလံးကျိၢ်

တဲဘၣ်နဖိလၢနကလဲၤဟးလိာ်ကွဲးဖဲန့ၣ်ကတၢ်အံၤ, အဃိန့ၣ်ဆၢတၢ်တကိးတၢ်လီၢ်လၢနကလဲၤအီၤတက့ၢ် ကတိၤတၢ်အံၤ—

We can only bring three things with us. What should we bring?
(ပကလဲၤစိာ်တၢ်သ့ထဲ ၃ မံၤန့ၣ်လီၤ အဃိန့ၣ်ပကြၢၤလဲၤစိာ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.)

နဒီးနဖိဆာတံသကိးတၢ် ၃ မံလၢအအိၣ်လၢခူၣ်ပိၣ်အလိလၢကြၢးလဲၤဖိၣ်ဒီးအဘျးကအိၣ်အါကတၢ်လၢတၢ်
လဲၤဟးအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ် နကဆိကမိၣ်သကိးလၢခူၣ်ပိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကမၤဘၣ်လီၤစၢၤတၢ်အပူၤထဲလဲၣ် ဖဲနကတိၤတၢ် ဒီးနဖိကတီၢ်န့ၣ်
ဂ့ၢ်ကျဲးစးဖးဝီၢ်ဩအသီၣ် တဖၣ် ဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤနီၣ်— ဖဲနမၤလိသ့တၢ်ကတိၤအဲကလံးကျိၣ်ဒီးနဖိကတီၢ်န့ၣ်, နမ့ၢ်ကိးတၢ်အမံၤ မ့တမ့ၢ်ကတိၤအီၤလၢ အဲကလံးကျိၣ်
မ့ၢ်တဘၣ် ဘၣ် မ့တမ့ၢ် အဲၣ်ဒီးတဲန့ၢ်ပၢ်အါထီၣ်တၢ်တမံၤန့ၣ်, နကစူးကါတၢ်ကတိၤ, ဝီၢ်ဩ မ့တမ့ၢ်
လံာ်ကျိၣ်လၢနကစၢ်အကျိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒူးပၣ်ဃုာ်နီၢ်ကစၢ်အကျိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကျဲတုၤလီၤတီၤလီၤတဘိ လၢ
ကမၤန့ၣ်ထီၣ်ဘးတၢ်မၤလိသ့ကျိၣ်အသီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်အသီ အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. (Genesee & Lindholm-Leary, 2012).
တၢ်မၤလိသ့တၢ်ကတိၤကျိၣ်အတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢကဃုထၢတၢ်ခွဲးဂ့ၢ်ယၢ် ဘၣ် လၢကစူးကါ အဲကလံးကျိၣ်အါကတၢ်ဖဲ
အသ့ န့ၣ်လီၤ နကထံၣ်လၢနစူးကါအဲကလံးကျိၣ်အါထီၣ်ကိးဘျီဒဲးလၢနကတိၤအဲကလံး ကျိၣ်အါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲနမၤလိကျိၣ်အသီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအသီတမံၤန့ၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢနဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၤအီၤလၢနတၢ် အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်
ကကဲထီၣ် တၢ်ခွဲးဂ့ၢ်ယၢ်ဘၣ်လၢနကမၤလိသ့အါထီၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ လံာ်ပရၢအဘျးတအိၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤလိသ့အဲကလံးကျိၣ်
အပီးအလီၤလၢ တလၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ဘၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလိသ့အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကွၢ်ဃုမၤအီၤလၢ [Activities for Using Junk Email in the ESL/EFL Classroom](#) *The Internet TESL Journal* အဟ့ၢ်ယဲၤသန့အပူၤတက့ၢ်.

လံာ်ကွၢ်သတြဲၤတဖၣ်

Genesee, F., & Lindholm-Leary, K. (2012). The education of English language learners. In K. R. Harris, S. Graham, T. Urdan, A. G. Bus, S. Major, & H. L. Swanson (Eds.), *APA handbooks in psychology®. APA educational psychology handbook, Vol. 3. Application to learning and teaching* (pp. 499–526). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/13275-020>

Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.). Harvard University Press.

Xu, Hong. (1999) Young Chinese ESL children’s home literacy experiences. *Reading Horizons: A Journal of Literacy and Language Arts*, 40, 47–64. https://scholarworks.wmich.edu/reading_horizons/vol40/iss1/3